

Regelstation Landyk Drogeham

Ruimtelijke onderbouwing

Opdrachtgever	Qirion B.V.
Gemeente	Achtkarspelen
Versie	Versie 2
Datum	10 november 2022
Opsteller	R. Nijdam
Projectnummer	1267

Inhoudsopgave

1	Inleiding.....	3
1.1	Aanleiding	3
1.2	Toets aan vigerend bestemmingsplan.....	3
1.3	Leeswijzer	5
1.4	Begrippenlijst.....	5
2	Het project.....	6
2.1	Ligging en omgeving.....	6
2.2	Toekomstige situatie	7
3	Beleidskader	10
3.1	Inleiding	10
3.2	Rijksbeleid.....	10
3.3	Provinciaal beleid	11
3.4	Gemeentelijk beleid	14
4	Omgevingsaspecten	15
4.1	Inleiding	15
4.2	Archeologie	15
4.3	Cultuurhistorie	15
4.4	Bodemkwaliteit	16
4.5	Ontploffbare oorlogsresten	17
4.6	Water.....	17
4.7	Natuur	19
4.8	Verkeer en parkeren	21
4.9	Bedrijven en Milieuzonering.....	21
4.10	Geluid.....	22
4.11	EM velden	22
4.12	Luchtkwaliteit.....	22
4.13	Externe veiligheid.....	23
4.14	Besluit milieueffectrapportage.....	24
5	Financieel-economische uitvoerbaarheid	25
5.1	Economische uitvoerbaarheid.....	25
5.2	Planschade	25
6	Samenvatting en conclusie van de ruimtelijke onderbouwing	26

Bijlagen (separaat bijgevoegd)

bijlage 1	Quickscan archeologie
bijlage 2	Verkennd bodemonderzoek
bijlage 3	Vooronderzoek Ontploffbare oorlogsresten
bijlage 4	Watertoets
bijlage 5	Quickscan Flora en fauna

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Om te voldoen aan de toenemende vermogensvraag in de omgeving is Liander van plan om een nieuw regelstation te realiseren aan de Landyk bij Drogeham. Ter plaatse van de beoogde locatie geldt het bestemmingsplan 'Buitengebied Achtkarspelen' (en de partiële herziening). De bestemming is 'Agrarisch met waarden - Besloten gebied'. Ook ligt over een smalle strook de aanduiding 'houtwal'. Alleen ondergeschikte openbare nutsvoorzieningen zijn in de bestemming toegestaan. Ook zijn er geen bouwmogelijkheden voor gebouwen.

Om het project te kunnen realiseren, wordt daarom afgeweken van het bestemmingsplan. Hier-voor is een ruimtelijke onderbouwing nodig. Deze rapportage betreft de goede ruimtelijke onderbouwing.

afbeelding 1: locatie nieuw regelstation met rood aangeduid (bron: pdok.nl)

1.2 Toets aan vigerend bestemmingsplan

Het projectgebied ligt binnen het bestemmingsplan 'Buitengebied Achtkarspelen' (vastgesteld 6 maart 2014) en het bijbehorende 'Partiële herziening Achtkarpelen' (vastgesteld 14 oktober 2021). Het perceel waar het nieuwe regelstation op is geprojecteerd, heeft de bestemming 'Agrarisch met waarden – Besloten gebied' (artikel 3). Een uitsnede van de verbeelding van het huidige bestemmingsplan is getoond in afbeelding 2. Hieronder is ingegaan op de bouw- en gebruiksregels van deze bestemming en de wijze waarop het project hiervan afwijkt. Ook geldt voor de noordrand van de projectlocatie de functieaanduiding 'houtwal'.

Het project grenst aan het 'Bestemmingsplan omgeving Skülenboarch' (vastgesteld 6 maart 2014). Dit bestemmingsplan is opgesteld ten behoeve van de ontsluitingsweg naar het bedrijventerrein Skülenboarch. De gronden direct tegen het projectgebied aan hebben met dit bestemmingsplan de bestemming 'Verkeer' gekregen (grijze vlak in afbeelding 2).

afbeelding 2: uitsnede vigerend bestemmingsplannen (bron: ruimtelijkeplannen.nl)

1.2.1 Enkelbestemming 'Agrarisch met waarden – Besloten gebied'

De voor 'Agrarisch met waarden – Besloten gebied' aangewezen gronden zijn bestemd voor grondgebonden agrarische bedrijven en agrarische cultuurgrond. Hieraan zijn in ondergeschikte vorm functies toegestaan, waaronder ook openbare nutsvoorzieningen. Het regelstation is een nutsvoorziening, maar is niet ondergeschikt aan het agrarisch gebruik.

In de bestemming is bepaald dat bedrijfsgebouwen uitsluitend in een bouwvlak zijn toegestaan. Ter plaatse van de beoogde locatie is geen bouwvlak opgenomen. Bouwwerken, geen gebouwen zijnde, zijn ook buiten een bouwvlak toegestaan. Er gelden hiervoor verschillende hoogtes. Voor bouwwerken ten behoeve van waterbeheersing en verkeersdoeleinden geldt een maximum hoogte van 10 meter. Voor bouwwerken ten behoeve van openbare nutsvoorzieningen in de vorm van ondergrondse leidingen geldt een maximum hoogte van 5 meter. En voor overige bouwwerken geldt een maximum hoogte van 2 meter.

Het nieuwe regelstation is een modulair opgebouwd gebouw dat bestaat uit een transformatorruimte en een middenspanningsschakelruimte (zie paragraaf 2.2 voor meer toelichting). De nieuwe bebouwing wordt circa 4 tot 5m hoog met bliksemspitsen tot 8,5 m hoog. Het project is zodoende in strijd met de bouw- en de gebruiksregels. In de bestemming of in de algemene regels zijn geen binnenplanse afwijkmogelijkheden opgenomen voor het toestaan van het project. Zodoende is een buitenplanse afwijking nodig.

De gronden ter plaatse van de aanduiding "houtwal", zijn bestemd voor het in stand houden van houtwallen. In het project wordt rekening gehouden met de bestaande houtwal.

1.3 Leeswijzer

In deze ruimtelijke onderbouwing is beoordeeld of de afwijking op grond van een goede ruimtelijke ordening inpasbaar is. Hiervoor is de ruimtelijke situatie beoordeeld (hoofdstuk 2), is op hoofdlijnen getoetst aan het beleid van het rijk, provincie en gemeente (hoofdstuk 3) en zijn de milieu- en omgevingsaspecten afgewogen (hoofdstuk 4). De economische uitvoerbaarheid van het project is beschreven in hoofdstuk 5. Tot slot is in hoofdstuk 6 de conclusie van de ruimtelijke onderbouwing beschreven.

1.4 Begrippenlijst

In deze ruimtelijke onderbouwing worden verschillende begrippen gebruikt, welke vrij technisch en specialistisch van aard zijn. Daarom is hieronder een begrippenlijst opgenomen waarin de meest belangrijke termen zijn toegelicht.

Transformatorstation

Op een transformatorstation, ook wel regelstation of elektriciteitsstation genoemd, wordt de spanning van elektriciteit omgezet van de ene spanning naar een andere spanning (omhoog of omlaag). De elektriciteit wordt vanaf het station vervolgens getransporteerd naar de verschillende wijken of gebieden in een dorp of stad.

Transformator

Een transformator zet elektriciteit om van de ene spanning naar een andere spanning.

Transformatorruimten

De transformator komt in een bouwwerk te staan, bestaande uit drie dichte wanden. De bovenzijde is open. Op de wanden komen voorzieningen voor bliksemafleiding.

Transformatorvermogen

Het vermogen ofwel capaciteit van de transformator, uitgedrukt in MVA.

MVA

Aanduiding van het vermogen ofwel capaciteit van de transformator om elektriciteit te kunnen transporteren en transformeren. De capaciteit wordt uitgedrukt in VoltAmpère (VA). 1 MVA (MegaVoltAmpère) is 1.000.000 VA.

kV

De hoogte van de spanning wordt uitgedrukt in Volt, 10kV is 10.000 Volt.

Hoogspanning

Hoogspanning is de verzamelnaam voor de hoogste spanningsniveaus in het elektriciteitsnet. Alle spanningsniveaus van hoger dan 25kV vallen hieronder.

Middenspanning

Middenspanning is de verzamelnaam voor de spanningen tussen de hoogste en laagste spanningsniveaus in het elektriciteitsnet. Alle spanningsniveaus van hoger dan 1kV en lager dan 25kV vallen hieronder.

Laagspanning

Laagspanning is de verzamelnaam voor de lage spanningen in het elektriciteitsnet en betekent spanning onder de 1kV (1.000 Volt).

Middenspanningsinstallatie

De middenspanningsinstallatie zorgt ervoor dat de elektriciteit gedistribueerd wordt over verschillende kabels naar de transformatorhuisjes in de wijk of naar bedrijven. De middenspanningsinstallatie is de "groepenkast" van een (regel)station.

2 Het project

2.1 Ligging en omgeving

De projectlocatie ligt in het buitengebied, vlak bij de plaats Drogeham. Het gebied is een dekzand- en keileemlandschap, met langgerekte strokenverkaveling. De strokenverkaveling met kenmerkende verhoudingen van lengte en breedte, in combinatie met de aanwezigheid van dichte netwerkstructuren van (elzen)singels en houtwallen/dykswâlen op de perceelranden, leiden tot een zeer fijnmazige verzameling van kleine groene open enclaves. Dit is ook waar te nemen ter hoogte van het projectgebied. Het terrein is aan de zijanten en zuidzijde omringd door begroeiing, waarbij de houtwal aan de noordzijde ook is beschermd in het huidige bestemmingsplan (met de aanduiding 'houtwal'). Aan de voorzijde (noordzijde) is geen duidelijke afschermende beplantingsstructuur.

Het projectgebied omvat ongeveer de helft van het perceel met de kadastrale aanduiding Drogeham F 3520 en heeft een oppervlakte van ongeveer 3.500 m² (70m bij 50m). Het terrein is in de huidige situatie onbebouwd en kent een agrarisch gebruik. Zowel langs de Landyk als aan de zuidoostzijde van het projectgebied is een watergang aanwezig. Er is aan de noordoostzijde een ingang tot het terrein.

In het projectgebied zijn geen gebouwen of bouwwerken aanwezig. In noordelijke richting is op ongeveer 90 m staat een afsluitervoorziening ten behoeve van de ondergrondse aardgastransportleidingen. En aan de overzijde van de Landyk staan bedrijfsgebouwen op ruim 110 m afstand.

afbeelding 3: luchtfoto bestaande situatie met projectlocatie aangeduid (bron: pdok.nl)

afbeelding 4: aanzicht bestaande situatie kijkend vanaf de rotonde N369 (bron: google streetview, juni 2022)

2.2 Toekomstige situatie

2.2.1 Noodzaak en locatiekeuze

Liander zorgt als energieleverancier voor het aanleveren en terug leveren van stroom naar en vanaf de eindverbruiker. Voor dit lokale netwerk zijn naast de ondergrondse kabelverbindingen een aantal transformatorstations noodzakelijk. In de huidige situatie zijn dit voor een groot deel van Achtkarspelen de schakelstations Kootstertille, Gerkesklooster, Surhuisterveen en regelstation Buitenpost.

De huidige capaciteit van het netwerk zit op het maximale gebruik. Daarom kunnen kleinere zonneparken en kleinere bedrijven momenteel niet aangesloten worden op het netwerk. Daarnaast ziet Liander in de prognose van de komende vijf jaar dat als er geen nieuw regelstation gerealiseerd kan worden in dit gebied er geen nieuwe klanten aangesloten kunnen worden voor zowel de levering als de teruglevering van energie. Vanwege de energietransitie is het nodig dat er in het hele land nieuwe en meerdere transformatorstations komen om te voorzien in een robuust elektriciteitsnetwerk. Om in de toekomst de energielevering te kunnen garanderen én het netwerk robuust te maken voor de teruglevering van stroom, is zodoende een nieuw vervangend regelstation noodzakelijk.

Zodoende is door de initiatiefnemer Liander gezocht naar een geschikte locatie voor de bouw van een nieuw regelstation. Belangrijke aspecten in de zoektocht naar een geschikte locatie is de optimale positie in het elektriciteitsnetwerk en de daarmee samenhangende lengte van de diverse kabelverbindingen van het station naar de eindgebruiker, het aanhouden van voldoende afstand tot woningen en het beschikbaar zijn van grond om aan te kunnen kopen. Vanuit ruimtelijk oogpunt is een locatie zo dicht mogelijk bij de bebouwde kom wenselijk, maar omdat een regelstation enige geluidhinder kan veroorzaken, kan het station niet te dicht op woningen worden geplaatst. Ook moet er voldoende ruimte zijn op het perceel en hier omheen voor het aanleggen van de ondergrondse kabelverbindingen naar het bestaande netwerk.

Uit deze zoektocht is de locatie aan de Landyk gekomen, direct tegen de rotonde aan en vlak bij de bebouwde kom van Drogeham. Hier is een locatie gevonden met voldoende ruimte om een nieuw vervangend regelstation te bouwen. De bouw van een nieuwe regelstation op deze locatie biedt de mogelijkheid om bijna het gehele netwerk van de gemeente in één keer te versterken.

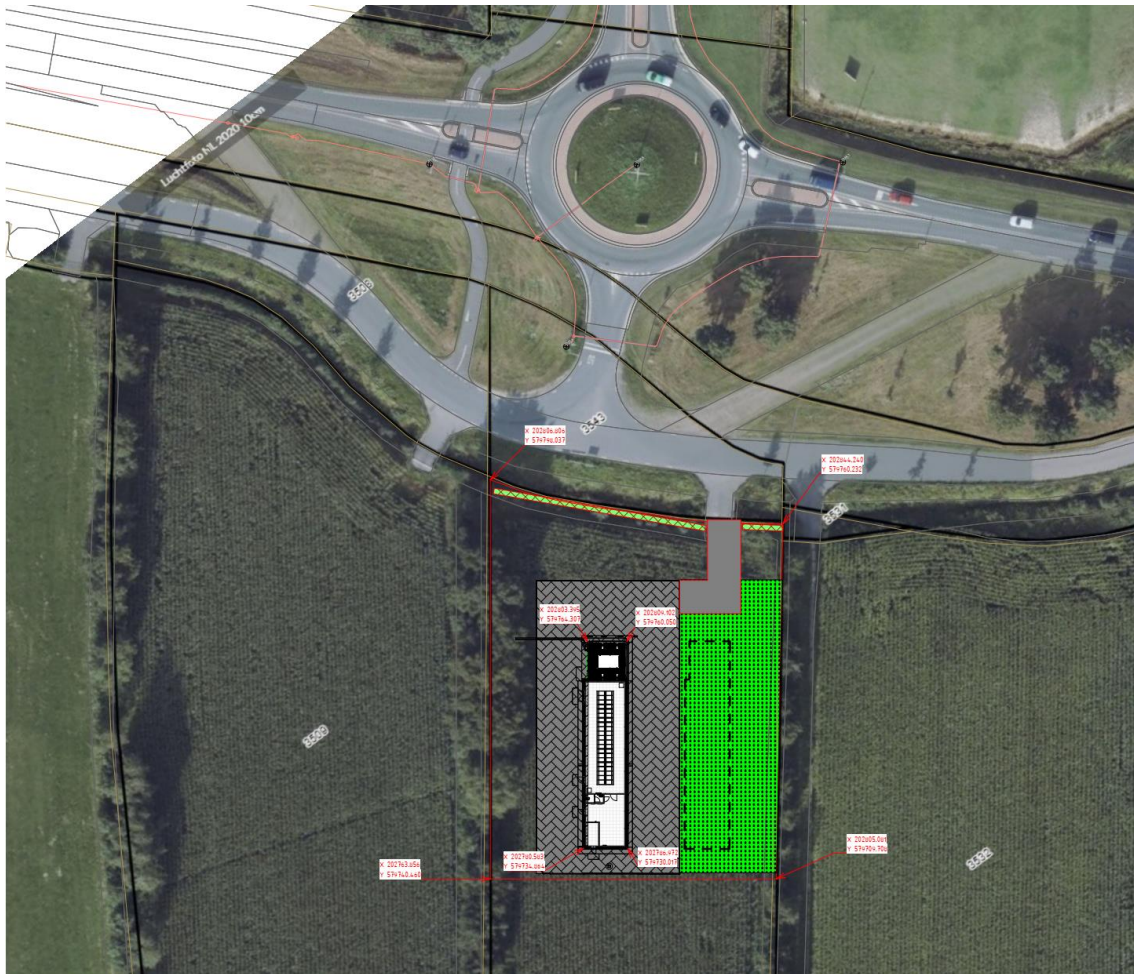
2.2.2 *Het project*

In het plangebied komt een nieuw (modulair) regelstation. Het nieuwe regelstation zal bestaan uit een nieuw 20 kV gebouw (de middenspanningsruimte) met daaraan vast een transformatorruimte en een transformatorruimte. In de transformatorruimte wordt een transformator geplaatst. De capaciteit van de transformator bedraagt 40 MVA. Hiermee valt het regelstation onder milieucategorie 3.1 (zie voor een nadere toelichting paragraaf 4.9).

De nieuwe bebouwing heeft een langgerekte massa. Het nieuwe gebouw wordt ongeveer 5 tot 7 meter hoog. Hier bovenop komen voorzieningen voor valbeveiliging van circa 1 meter. De transformator komt in een transformatorruimte, welke ongeveer 6 meter hoog wordt. De transformatorruimte bestaat uit een fundatie en drie wanden en een opening aan één zijde. Er komt geen dak op. Op de transformatorwanden komen voorzieningen voor bliksemafleiding, zogeheten bliksemspitsen. Deze worden ongeveer 7 meter hoog, gemeten vanaf het maaiveld. In afbeelding 5 is een voorbeeld getoond van hoe de nieuwe bebouwing er uit kan komen te zien. Dit kan overigens nog veranderen en wordt bij de aanvraag omgevingsvergunning bouwen definitief bepaald.

afbeelding 5: impressie van een regelstation (bron: Liander)

afbeelding 6: tekening toekomstige situatie (bron: Liander)

Direct rond de nieuwe bebouwing komt verharding en er komen enkele parkeerplaatsen. De bestaande aansluiting op de Landyk wordt gebruikt. In principe is het regelstation onbemand. Af en toe komt personeel naar de locatie voor controle en onderhoud. De beschikbare ruimte zal hier ruim voldoende voor zijn.

Het terrein dat is aangekocht is bewust iets ruimer dan wat nu nodig is voor het regelstation. Dit is om alvast over ruimte te beschikken voor eventuele uitbreiding in de toekomst (vlak met zwarte stippellijn in de groene arcering in afbeelding 6). Dit deel van het terrein zal voor nu onverhard / grasland blijven. Ter beveiliging van het station komt een hekwerk rond het terrein, aan de binnenzijde van de beplanting.

2.2.3 Ruimtelijke inpassing

Het landschap ter plekke wordt gekenmerkt door een duidelijke verkavelingsrichting waarbij de houtwallen en de kleinschalige verkaveling nog duidelijk aanwezig is. De locatie ligt in een opstrekend ontginningslandschap met als kenmerk dichte en halfopen beplantingsstructuren.

Aan de straatzijde van de projectlocatie is weinig beplanting. Het uitgangspunt is om dit aan te brengen en te verdichten en het station hierdoor (deels) uit het zicht te plaatsen. De bestaande beplantingsstructuren en houtwallen langs de zijkanen van het perceel blijven intact. De nieuwbouw blijft daarmee binnen de structuren van het coulisselandschap. Ter hoogte van de ontsluiting zal een zichtlijn naar de achterzijde van het perceel worden geboden door de positie van de bebouwing hier net op af te stemmen.

3 Beleidskader

3.1 Inleiding

Dit hoofdstuk geeft een overzicht van de inhoud van het ruimtelijk relevante beleid op rijks-, provinciaal en gemeentelijk schaalniveau. Dit beleid vormt het kader waarbinnen de nieuwe ontwikkeling plaats dienen te vinden.

3.2 Rijksbeleid

3.2.1 *Nationale Omgevingsvisie (NOVI)*

Het Rijk heeft op 11 september 2020 de Nationale Omgevingsvisie (NOVI) vastgesteld. De NOVI biedt een langetermijnperspectief op de ontwikkeling van de leefomgeving in Nederland tot 2050.

In de NOVI zijn de maatschappelijke opgaven samengevat in vier prioriteiten:

- ruimte voor klimaatadaptatie en energietransitie
- duurzaam economisch groeipotentieel
- sterke en gezonde steden en regio's
- toekomstbestendige ontwikkeling van het landelijk gebied.

Een van de nationale belangen is het realiseren van een betrouwbare, betaalbare en veilige energievoorziening, die in 2050 CO₂-arm is, en de daarbij benodigde hoofdinfrastructuur (belang 11). Vitale functies in de maatschappij zijn afhankelijk van een betrouwbare toelevering en uitwisseling van energie. Voor iedereen moet deze energie betaalbaar zijn. Energie moet veilig worden opgewekt, gewonnen, getransporteerd, opgeslagen en gebruikt.

Met betrekking tot 'ruimte voor klimaatadaptatie en energietransitie' is in de NOVI aangegeven dat de transitie naar hernieuwbare energie meer ruimte vraagt voor transport, distributie, conversie en opslag van energie, zowel boven- als ondergronds. In plaats van enkele relatief grote 'puntbronnen' (centrales) en transport van energie in één richting zal sprake zijn van meerdere, vaak decentrale en sterk in grootte verschillende bronnen (zon-, wind- en bodemenergie) en tweerichtingsverkeer (gebruik en productie) van energie.

Betekenis voor het project

De realisatie van het nieuwe regelstation sluit aan op het nationale belang 'realiseren van een betrouwbare, betaalbare en veilige energievoorziening, die in 2050 CO₂-arm is, en de daarbij benodigde hoofdinfrastructuur' uit de NOVI. De capaciteitsuitbreiding van het elektriciteitsnetwerk is nodig om te kunnen voorzien in de vraag naar elektrisch vermogen in de omgeving. Dit is van essentieel belang voor een goed functionerend en betrouwbaar elektriciteitsnetwerk.

3.2.2 *Besluit ruimtelijke ordening*

Sinds 1 juli 2017 is de 'Ladder voor duurzame verstedelijking' aangepast in het Besluit ruimtelijke ordening (artikel 3.1.6. lid 2 Bro). Het artikel luidt nu als volgt:

De toelichting bij een bestemmingsplan dat een nieuwe stedelijke ontwikkeling mogelijk maakt, bevat een beschrijving van de behoefte aan die ontwikkeling, en, indien het bestemmingsplan die ontwikkeling mogelijk maakt buiten het bestaand stedelijk gebied, een motivering waarom niet binnen het bestaand stedelijk gebied in die behoefte kan worden voorzien.

Het artikel heeft tot doel om zorgvuldig ruimtegebruik te stimuleren en overprogrammering te voorkomen.

Eerst moet worden beoordeeld of sprake is van een 'nieuwe stedelijke ontwikkeling'. Een stedelijke ontwikkeling is gedefinieerd in artikel 1.1.1, lid 1, onder i van het Bro. Deze luidt: 'ruimtelijke ontwikkeling van een bedrijventerrein of zeehaventerrein, of van kantoren, detailhandel, woningbouwlocaties of andere stedelijke voorzieningen'.

Eerst moet worden beoordeeld of sprake is van een 'nieuwe stedelijke ontwikkeling'. Een stedelijke ontwikkeling is gedefinieerd in artikel 1.1.1, lid 1, onder i van het Bro. Deze luidt: 'ruimtelijke ontwikkeling van een bedrijventerrein of zeehaventerrein, of van kantoren, detailhandel, woningbouwlocaties of andere stedelijke voorzieningen'. Volgend uit jurisprudentie wordt een nieuw transformatorstation of de uitbreiding hiervan niet als nieuwe stedelijke ontwikkeling beschouwd (zie uitspraak van 26 april 2017, ECLI:NL:RVS:2017:1123 (Hollands Kroon)).

Betekenis voor het project

Gelet op de jurisprudentie is geen sprake van een nieuwe stedelijke ontwikkeling en is toetsing aan de ladder niet nodig.

Daar komt bij dat de gewenste ontwikkeling nodig is om in de toekomst te kunnen voorzien in de vraag naar elektrisch vermogen in de omgeving. Dit is van belang voor een goed functionerend en betrouwbaar elektriciteitsnetwerk.

3.3 Provinciaal beleid

3.3.1 Omgevingsvisie De Romte Diele

De provincie Fryslân heeft op 23 september 2020 de Omgevingsvisie De Romte Diele vastgesteld. De Omgevingsvisie schetst een toekomstbeeld van de Friese leefomgeving. Alle onderwerpen uit de fysieke leefomgeving, zoals als water, natuur, landschap en infrastructuur worden met elkaar verbonden. De visie sluit aan bij de doelen van de Omgevingswet: minder regels, ruimte voor maatwerk en initiatieven, meer samenhang in beleid.

De provinciale ambities en doelen van de provincie voor de komende jaren zijn als volgt:

- vitaal en veerkrachtig;
- karakteristiek en gezond;
- meebewegen en samenwerken.

Naast deze ambities voor de lange termijn, heeft de provincie ook een viertal meer urgente opgaven benoemd, die nu om acties en keuzes vragen:

- Fryslân houdt de leefomgeving leefbaar, vitaal en bereikbaar;
- Fryslân zet de energietransitie met kracht voort;
- Fryslân wordt klimaatadaptief ingericht;
- Fryslân versterkt de biodiversiteit.

Betekenis voor het project

De provinciale ambities op duurzame energie vragen om een robuust elektriciteitsnetwerk. In de visie is aangegeven dat er een infrastructuur nodig is om de opgewekte, duurzame energie te transporteren. Het transformatorstation vormt onderdeel van de hiervoor noodzakelijke infrastructuur en sluit aan bij de provinciale ambities op het gebied van duurzame energie.

3.3.2 Verordening Romte Fryslân

De verordening Romte Fryslân 2014 (geconsolideerde versie 2021) is opgesteld om er voor te zorgen dat de provinciale ruimtelijke belangen doorwerken in de gemeentelijke bestemmingsplannen. In de verordening staan regels over bundeling, ruimtelijke kwaliteit, wonen, werken, recreatie en toerisme, landbouw, natuur, kustverdediging en duurzame energie.

Betekenis voor het project

Het plangebied ligt buiten het bestaand stedelijk gebied van Drogeham (zie afbeelding 7). De provincie hecht aan zorgvuldig ruimtegebruik en nieuwe stedelijke functies dienen zoveel mogelijk binnen het bestaand stedelijk gebied plaats te vinden. Een ruimtelijk plan dat voorziet in een nieuwe stedelijke functie buiten bestaand stedelijk gebied dient een verantwoording te bevatten

waaruit blijkt dat toepassing is gegeven van het principe van zorgvuldig ruimtegebruik, waaruit in ieder geval blijkt waarom die functie redelijkerwijs niet binnen bestaand stedelijk gebied kan worden gerealiseerd.

Het nieuwe regelstation is nodig om in de toekomst te kunnen voorzien in de vraag naar elektrisch vermogen in de omgeving. Dit is van belang voor een goed functionerend en betrouwbaar elektriciteitsnetwerk en om de ambities op het vlak van duurzame energieopwekking mogelijk te maken. Het regelstation zal meerdere bestaande stations vervangen. Er is onvoldoende ruimte om bij een van het bestaande stations de capaciteitsuitbreiding mogelijk te maken. Daarom is een nieuwe locatie nodig.

Voor de locatiekeuze van het nieuwe station is een verkenning uitgevoerd (zie toelichting in paragraaf 2.2.1). Binnen het bestaand bebouwd gebied is geen ruimte gevonden. Dit komt omdat binnen het bestaand bebouwd gebied geen onbebouwde locaties beschikbaar zijn die groot genoeg zijn en op voldoende afstand van gevoelige functies zijn gelegen.

Uit de zoektocht is de locatie aan de Landyk gekomen, direct tegen de rotonde aan en vlak bij de bebouwde kom van Drogeham. Hier is een locatie met voldoende ruimte om een nieuw vervangend regelstation te bouwen. De bouw van een nieuwe regelstation op deze locatie biedt de mogelijkheid om bijna het gehele netwerk van de gemeente in één keer te versterken.

afbeelding 7: ligging buiten bestaand bebouwd gebied (bron: Verordening Romte)

Natuurinclusief

De provincie heeft recent de nieuwe Omgevingsverordening Fryslân vastgesteld (21 september 2022). Daarin vraagt de provincie tevens aandacht voor het onderwerp natuurinclusief. Voor het project is ecologisch onderzoek uitgevoerd. In het onderzoeksgebied en omgeving zijn geen beschermde soorten waargenomen. Wel kunnen vleermuizen voorkomen, maar mogelijk leefgebied van deze soortgroep, de begroeiing rondom het perceel, blijft behouden.

Om verstoring van migrerende, overvliegende of foeragerende vleermuizen zoveel mogelijk te voorkomen, zullen de werkzaamheden zo veel als mogelijk overdag uitgevoerd worden en er wordt, waar mogelijk, tussen zonsondergang en zonsopgang geen directe werkverlichting of

strooiverlichting (met uitzondering van voertuigen) toegepast te worden, die op bosjes, bomen en gebouwen kan schijnen.

Ook wordt bij het plaatsen van lichtbronnen op het nieuwe gebouw rekening gehouden met het effect op vleermuizen. De lichtbronnen op het station worden voorzien van armaturen die voorkomen dat het licht omliggende bomen en/of gebouwen kan beschijnen. Op deze manier wordt invulling gegeven aan natuurinclusief.

3.3.3 Structuurvisie Grutsk op 'e Romte

In de thematische structuurvisie Grutsk op 'e Romte, vastgesteld op 26 maart 2014, zijn de cultuurhistorische en landschappelijke kwaliteiten die karakteristiek zijn voor Fryslân en haar ontwikkelingsgeschiedenis vastgelegd. Het doel hiervan is behoud en verdere ontwikkeling van de ruimtelijke kwaliteit door middel van informeren, inspireren en adviseren.

Betekenis voor het plan

Het plangebied ligt in het gebied de Noordelijke Wouden. In de Noordelijke Wouden liggen naar verhouding veel aardkundig waardevolle gebieden met pingoruïnes en dobben, nu te herkennen als kleine meertjes die willekeurig in het landschap liggen. De provincie hecht waarde aan de kleinschaligheid van het gebied met hoge dichtheid aan opstreckende percelen (richting aan het landschap gevend), grensbeplanting van houtwallen en elzensingels ('in' de slootrand) en een dicht netwerk van kleinschalige infrastructuur (zandpaden en sloten), veenontginningsdorpen met verspreide bebouwing of dun bebouwde linten met een grillig verloop.

Door met het project rekening te houden met de bestaande verkaveling en aanwezige houtwallen, blijft de waardevolle landschappelijke structuur intact. Door ook aan de voorzijde een inrichting met beplanting aan te brengen, zal het regelstation (deels) aan het zicht ontnomen worden. Er wordt ruimte geboden aan een zichtlijn ter hoogte van de bestaande toegang zodat het coulisselandschap beleefbaar blijft (zie ook paragraaf 2.2.3). Daarmee is het project inpasbaar in het provinciale beleid.

afbeelding 8: projectlocatie binnen deelgebied Noordelijke Wouden (bron: Grutsk op 'e Romte)

3.4 Gemeentelijk beleid

3.4.1 *Structuurvisie Achtkarspelen*

De Structuurvisie Achtkarspelen (vastgesteld 24 januari 2013) gaat in op de ruimtelijke kwaliteiten en ontwikkeling van de gemeente. In deze visie is een koers uitgezet voor de thema's samenleving, wonen, werken, voorzieningen, toerisme en recreatie, mobiliteit en natuur, landschap en milieu.

Achtkarspelen koestert de waarden op het gebied van landschap en natuur, als een belangrijke basis voor de aantrekkingskracht van de gemeente. Nieuwe ontwikkelingen zijn mogelijk en wenselijk, want Achtkarspelen wil geen museum zijn. Met werk kun je werk maken. Nieuwe ontwikkelingen zullen dus afgestemd moeten zijn op de landschappelijke en natuurlijke waarden en dienen deze zo mogelijk te versterken.

Achtkarspelen zet zich in voor een schone en veilige omgeving. Hiervoor wordt onder meer zorggedragen door aandacht voor de inrichting van de openbare ruimte en door toepassing van de wet- en regelgeving op dit gebied. Ook wil Achtkarspelen problemen zo min mogelijk afwentelen op toekomstige generaties. Daarom zet de gemeente in op versterking van haar duurzaamheidsprofiel. Op het gebied van milieu noodzaakt het tijdperk waarin wij leven tot een bewuste omgang met energie, grondstoffen en afvalstoffen. Het een en ander is uitgewerkt in de beleidsnotitie 'Duorsum yn de Wâlden'. Twee belangrijke ambities uit deze notitie voor 2020 zijn een CO₂-neutrale organisatie en een CO₂-reductie van 30% voor de hele gemeente in 2020.

Betekenis voor het project

De gemeentelijke ambities op het gebied van verdere ruimtelijk-economische groei en op het gebied van duurzame energie vragen om een goed functionerend en robuust elektriciteitsnetwerk. Het nieuwe regelstation is daar noodzakelijk voor. De nieuwe ontwikkeling respecteert de bestaande landschappelijke waarden, zie ook paragraaf 2.2.3. Het project past zodoende in het gemeentelijk ruimtelijk beleid.

3.4.2 *Omgevingsvisie Achtkarspelen 2021-2040*

De gemeente werkt aan een nieuwe omgevingsvisie. Deze heeft als ontwerp ter inzage gelegen tot 12 januari 2022. Begin 2023 wordt verwacht dat de nieuwe Omgevingsvisie voor besluitvorming aan de raad wordt aangeboden. Met de nieuwe omgevingsvisie sorteert de gemeente voor op de nieuwe werkwijze van de Omgevingswet. De omgevingsvisie geeft aan wat de gemeente wil bereiken. Hiervoor zijn ambities geformuleerd die een vooruitblik bieden naar 2040. Hoe dit wordt gedaan wordt beschreven in het later vast te stellen omgevingsplan, mogelijke nieuwe programma's en al bestaande beleidsdocumenten.

Betekenis voor het project

Om klimaatverandering tegen te gaan is een energietransitie nodig. De energietransitie betekent dat de gemeente wil overgaan van energie uit fossiele brandstoffen naar koolstofvrije, schone energie. Dat heeft effect op de fysieke leefomgeving: opwekken van die schone energie is nodig, huizen moeten worden verduurzaamd en auto's worden steeds meer elektrisch aangedreven. Dit vraagt de nodige aanpassingen van en ruimte voor de elektrische infrastructuur. De gemeente faciliteert de uitbouw van toereikende elektrische infrastructuur.

Het nieuwe regelstation is onderdeel van de benodigde aanpassingen van het elektriciteitsnetwerk. De ambities op het gebied van klimaat en duurzaamheid vragen om een goed functionerend en robuust elektriciteitsnetwerk. Het nieuwe regelstation is daar noodzakelijk voor. Ook komen er zonnepanelen. Daarmee draagt het project ook zelf bij aan het vergroten van de hoeveelheid duurzaam opgewekte elektriciteit.

De bestaande ruimtelijke waarden, cultuurhistorie en identiteit vormen de basis voor alle ontwikkelingen. Dat betekent dat ontwikkelingen voortbouwen op de bestaande kwaliteiten en deze zo mogelijk versterken of verder ontwikkelen. Ook een goede milieukwaliteit van het water en de bodem in de gemeente is belangrijk. De nieuwe ontwikkeling respecteert de bestaande landschappelijke waarden, zie ook paragraaf 2.2.3. Het project past zodoende ook in de uitgangspunten en ambities van de toekomstige omgevingsvisie.

4 Omgevingsaspecten

4.1 Inleiding

In dit hoofdstuk is de uitvoering van het project verantwoord aan de hand van de relevante omgevingsaspecten.

4.2 Archeologie

4.2.1 Algemeen

Door ondertekening van het Verdrag van Malta (1992) heeft Nederland zich verplicht om bij ruimtelijke planvorming nadrukkelijk rekening te houden met het niet-zichtbare deel van het cultuurhistorisch erfgoed, te weten de archeologische waarden. In de Erfgoedwet (2016) is geregeld hoe met in de grond aanwezige dan wel te verwachten archeologische waarden moet worden omgegaan. Het streven is om deze belangen tijdig bij het plan te betrekken. Bij ingrepen waarbij de ondergrond wordt geroerd, dient te worden aangetoond dat de eventueel aanwezige archeologische waarden niet worden aangetast.

4.2.2 Onderzoek

Voor het project is een archeologische quickscan uitgevoerd (Sweco, Quickscan Drogeham, projectnr. 51007895, d.d. 30 september 2022). De rapportage is opgenomen als bijlage 1. Uit de archeologische inventarisatie van bekende archeologische waarden en uitgevoerde onderzoeken en op basis van het vigerende bestemmingsplan en de archeologische beleidsadvieskaart FAMKE kan worden geconcludeerd dat geen archeologisch(voor)onderzoek voor deze locatie en de voorgenomen ingrepen noodzakelijk is. De oppervlakte van het projectgebied ligt binnen de vrijstellingsgrens van 5.000 m² voor de periode IJzertijd-Middeleeuwen volgens de FAMKE. Voor de periode Steentijd-Bronstijd is volgens de FAMKE onderzoek nodig bij plangebieden groter dan 2,5 hectare.

4.2.3 Conclusie

Geconcludeerd kan worden dat vanuit het aspect archeologie er geen belemmeringen bestaan ten aanzien van het project.

4.3 Cultuurhistorie

4.3.1 Provinciale Cultuurhistorische Kaart

De Cultuurhistorische Kaart (CHK) is informatief: de kaart geeft aan welke cultuurhistorische elementen en structuren op provinciale schaal van betekenis zijn. Er zijn 26 categorieën van elementen en structuren onderzocht die getuigen zijn van het verleden. Dit zijn zowel aardkundige, als archeologische, historisch-geografische en bouwhistorische zaken. Het geheel weerspiegelt het ontstaan, het gebruik en de inrichting van het landschap en bestaan uit niet-zichtbare als zichtbare, ooit aangelegde of gebouwde structuren en bouwwerken. Die zijn van belang voor de kennis, de beleving en de waardering van de ruimtelijke inrichting van de provincie. In het kader van het ruimtelijke ordeningsbeleid wordt van de initiatiefnemers en plannemakers gevraagd met deze elementen en structuren rekening te houden bij plannen en ontwikkelingen.

4.3.2 Betekenis voor het project

Direct ten zuidwesten van de projectlocatie is een boerderijplaats aangewezen en aan de noordzijde is een cultuurhistorisch pad aangeduid (naamloos). Het is een historische route vanuit Drogeham zuidwestwaarts het land in tot aan de Westerein en Bosweg. Dit pad is echter al lange tijd geleden verdwenen.

Het project blijft buiten de aangeduide boerderijplaats en het historische pad en tast daarmee geen cultuurhistorische waarden aan. Er is in het project gekozen om bij de inpassing aan te sluiten bij bestaande structuur van de kavelstroken met houtwallen.

afbeelding 9: cultuurhistorische waarden rond het plangebied (gele lijn) (bron: Cultuurhistorische Kaart provincie Fryslân)

4.3.3 Conclusie

Geconcludeerd kan worden dat vanuit het aspect cultuurhistorie er geen belemmeringen bestaan ten aanzien van het project.

4.4 Bodemkwaliteit

4.4.1 Algemeen

In het kader van goede ruimtelijke ordening dient aandacht te worden besteed aan de bodemkwaliteit en de betekenis voor de haalbaarheid van het project.

4.4.2 Onderzoek

Er is een verkennend bodemonderzoek uitgevoerd (Sweco, 30 september 2022). De rapportage is opgenomen als bijlage 2. Uit het onderzoek blijkt dat er geen vervolgonderzoek nodig is en dat de grond geschikt is voor de toekomstige functie.

4.4.3 Conclusie

Geconcludeerd kan worden dat vanuit het aspect bodemkwaliteit geen belemmeringen bestaan ten aanzien van het project.

4.5 Ontploffbare oorlogsresten

4.5.1 Algemeen

Voor bepaalde gebieden kan een verwachtingswaarde voor het aantreffen van ontplofbare oorlogsresten gelden, bijvoorbeeld voor locaties waar in de Tweede Wereldoorlog gevochten is. Voorafgaand aan graafwerkzaamheden is verstandig om onderzoek te doen naar de verwachtingen. Wanneer in een vroeg stadium onderzoek wordt verricht naar het al dan niet voorkomen van ontplofbare oorlogsresten kunnen passende maatregelen worden getroffen.

4.5.2 Onderzoek

Voor het bestemmingsplan is een historisch vooronderzoek uitgevoerd naar mogelijke aanwezigheid van ontplofbare oorlogsresten (Sweco, 9 september 2022). Het onderzoek is opgenomen als bijlage 3. Uit het onderzoek volgt dat het onderzoeksgebied niet verdacht is op het aantreffen van ontplofbare oorlogsresten.

4.5.3 Conclusie

Het plangebied is niet verdacht op het aantreffen van ontplofbare oorlogsresten. Er zijn geen belemmeringen voor het project vanuit het aspect ontplofbare oorlogsresten.

4.6 Water

4.6.1 Algemeen

Ruimtelijke ordening en water zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden en worden sterk beïnvloed door de klimaatverandering. Er is meer ruimte nodig voor water omdat klimaatverandering zorgt voor hoge piekafvoeren in de zomer en een gemiddeld hogere waterafvoer in de winter. Het gaat ook om langduriger periodes van droogte en om extreem warm weer, waar vooral stedelijk gebied last van kan hebben. Ook veranderingen in ruimtegebruik, bijvoorbeeld door de landbouw, natuur of recreatie, hebben gevolgen voor het waterbeheer. Waterschappen willen vroegtijdig meedenken over plannen en ontwikkelingen om samen met de gemeente en andere partners te zoeken naar de bijdrage die water kan leveren aan de verbetering van de leefomgeving.

Wetterskip Fryslân heeft op 19 april 2016 het Waterbeheerplan vastgesteld. In dit plan wordt aangegeven hoe vorm gegeven wordt aan het waterbeheer voor de periode 2016 – 2021. Hierin staan de maatregelen die Wetterskip Fryslân neemt om het watersysteem op orde te houden en verbeteren. Daarnaast beschikt het Wetterskip over een verordening: de Keur 2013 en een Leggerkaart. In de Keur staan de regels die het Wetterskip hanteert bij de bescherming van waterkeringen, watergangen en bijbehorende kunstwerken. De Legger is een besluit in de vorm van een kaart waarop een overzicht van de verschillende waterstaatswerken is opgenomen. Ook is te vinden wie onderhoudsplichtig is en voor welke gebieden beperkingen gelden (beschermingszones).

Hieronder is ingegaan op de situatie voor het plangebied en hoe is omgegaan met het waterbehang.

4.6.2 Situatie plangebied

4.6.2.1 Verhardingstoename

De projectlocatie heeft een oppervlakte van circa 3.500 m² en is op het bestaande pad na, volledig onverhard. De nieuwe bebouwing heeft een oppervlakte van circa 300 m². Bij de nieuwbouw komt extra verharding van ongeveer 1.100 m². In totaal is sprake van een toename van het bebouwd en verhard oppervlak van circa 1.490 m². Deze toename wordt gecompenseerd door 149 m² nieuw water aan te leggen (10%). Ook wordt aan de voorzijde de inrit verbreed van 4 m naar 6 m. Dit betekent dat hier water wordt gedempt. Dit water wordt 1-op-1 gecompenseerd.

Het is verboden zonder watervergunning neerslag versneld tot afvoer te laten komen indien daarbij meer dan 1.500 m² in landelijk gebied wordt bebouwd of verhard. Er geldt een vrijstelling van de vergunningsplicht wanneer wordt voldaan aan de compensatieregels genoemd in het

wateradvies van het Wetterskip (zie bijlage 4). De meest voorkomende manier van compenseren is het graven van extra oppervlaktewater. Er wordt ter compensatie van de verhardingsstoename en het te dempen water bij de inrit nieuw water aangelegd. Gedacht wordt aan het vergroten / verbreden van een van de bestaande sloten langs het perceel. In het kader van de vergunningverlening wordt de precieze locatie met het Wetterskip afgestemd.

4.6.2.2 Waterkwaliteit

Het plan mag niet leiden tot verslechtering van oppervlaktewaterkwaliteit. Dit betekent dat geen gebruik gemaakt mag worden van uitlogende materialen op oppervlakken waar hemelwater op valt. Er worden voor de gevels en dakbedekking geen uitlogende materialen gebruikt. Het hemelwater dat valt op het dak en het verhard terrein rond het station is schoon en zal afvloeien naar het omringende onverharde terrein en naastgelegen water.

De transformatorruimte is aan de bovenkant open. Hemelwater dat in contact kan komen met transformatoren kan verontreinigd zijn met olie. Dit hemelwater mag niet op het oppervlaktewater worden afgevoerd of in de bodem komen. Omdat er geen riolering aanwezig is, wordt een hemelwatersysteem met oliedetectie toegepast, zodat er geen vervuild hemelwater wordt afgevoerd naar groenzones. Er wordt zorggedragen dat er geen vervuild hemelwater wordt geloosd.

De projectlocatie grenst aan de bestaande watergang (OAF-L315) aan de noordzijde (zie afbeelding 10). De watergang aan de westzijde is onderdeel van het hoofdwater. Dit staat via een duiker in verbinding met het water aan de noordzijde van de N392. Het water dat voor het projectgebied langs loopt en aan de zuidoostzijde van het projectgebied is niet aangeduid op de legger. De geplande bebouwing blijft op meer dan 5 meter afstand van de bestaande watergangen.

afbeelding 10: uitsnede Legger Wetterskip met de watergangen aangegeven en de grens van het projectgebied is globaal aangeduid met een rode stippellijn

4.6.2.3 Waterkeringen

Het is niet toegestaan om zonder watervergunning te bouwen binnen een beschermingszone of waterkering volgens de Keur artikel 3.2. Het plangebied ligt niet in de beschermingszone van een waterkering, persleiding grondwaterbeschermingsgebied of andere beschermingszone.

4.6.3 Resultaat watertoets

Het Wetterskip maakt gebruik van de digitale watertoets via www.dewatertoets.nl. De digitale watertoets is op 10 november 2022 doorlopen. Het resultaat is opgenomen in een rapportage, welke als bijlage 3 is opgenomen. Uit de watertoets blijkt dat de normale watertoetsprocedure moet worden gevolgd. Dit betekent dat er nader overleg plaats zal vinden met het Wetterskip. Het Wetterskip wil vroegtijdig meedenken over de waterhuishoudkundige aspecten van het plan en zal beoordelen of het waterbelang voldoende gewaarborgd is. In het kader van het vooroverleg wordt de ruimtelijke onderbouwing toegestuurd aan het Wetterskip.

Tijdens de aanleg wordt tijdelijk grondwater onttrokken. Voor veel onttrekkingen van grondwater wordt volstaan met een melding aan het Wetterskip. In andere gevallen geldt een vergunningsplicht. In een aantal algemene regels bij de Keur zijn een aantal onttrekkingen met specifieke doelen vrijgesteld van vergunningplicht. Hierover wordt door de initiatiefnemer afgestemd met het Wetterskip in het kader van de realisatie.

4.6.4 Conclusie

De digitale watertoets is doorlopen en er spelen waterbelangen. In het kader van het vooroverleg wordt het plan toegestuurd aan het Wetterskip. Er gelden aandachtspunten vanwege de werkzaamheden naast watergangen, omdat de verharding in het gebied toeneemt, er water wordt gedempt en er tijdens de realisatie tijdelijk grondwater wordt onttrokken. Met deze aandachtspunten is in de waterparagraaf rekening gehouden. Er komt extra compensatiewater, eventuele dempingen aan water worden 1-op-1 gecompenseerd en met het Wetterskip wordt afgestemd over de exacte locatie. Voor het dempen van water en voor het tijdelijk onttrekken van grondwater wordt met het Wetterskip verder afgestemd of een melding nodig is of een vergunning. Dit vormt geen belemmering voor de procedure om af te wijken van het bestemmingsplan.

4.7 Natuur

4.7.1 Wettelijk kader

In ruimtelijke plannen moet worden aangetoond hoe de ontwikkelingen die hierin mogelijk worden gemaakt zich verhouden met de wet- en regelgeving op het gebied van gebieds- en soortenbescherming. Dit betekent, dat bij de voorbereiding van het project moet worden onderzocht of deze wet- en regelgeving de uitvoering van de ontwikkeling al dan niet in de weg staat. De gebiedsbescherming en de soortenbescherming zijn per 1 januari 2017 geregeld in de Wet natuurbescherming.

4.7.2 Beoordeling en onderzoek

4.7.2.1 Gebiedsbescherming

Natura-2000

Het plangebied maakt geen onderdeel uit van Natura 2000-gebied of het Natuurnetwerk Nederland (NNN). Het dichtstbijzijnde Natura-2000 gebied is de Groote Wielen (Habitat- en Vogelrichtlijngebied) op circa 13 km afstand. Het plangebied ligt niet binnen een Natura 2000-gebied waardoor directe aantasting, zoals oppervlakteverlies en versnippering van een Natura 2000-gebied, niet aan de orde is. Ook is vanwege de grote afstand (minimaal 13 km) tot het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied geen sprake van verstoring van aangewezen dieren door beweging, geluid, trilling en licht. Ook leidt het project niet tot een negatief effect op het NNN.

Stikstofdepositie

Stikstofemissies kunnen op grotere afstand effect hebben. Bij een regelstation dat in gebruik is, is geen sprake van uitstoot van stikstof. Het gebouw wordt niet verwarmd en de verkeersbewegingen zijn te verwaarlozen (het station is onbemand).

Tijdens de aanlegfase, bij het gebruik van materieel voor de bouw en installatie vindt in beperkte mate uitstoot van stikstofdioxide plaats. Vanwege de zeer grote afstand tot het meest nabijgelegen Natura-2000 gebied (13 km), is te verwachten dat de tijdelijke emissies bij de aanleg van het station niet tot een stikstofdepositie groter dan 0,00 mol/ha/jaar zullen leiden. Om dit met zekerheid te kunnen stellen, wordt een stikstofdepositieberekening uitgevoerd nadat het Aeriusmodel een actualisatie heeft gehad. De actualisatie wordt eind november 2022 verwacht.

4.7.2.2 Soortenbescherming

Er is een quickscan uitgevoerd naar de aanwezigheid van beschermde planten en dieren (Sweco, 5 oktober 2022). Het onderzoek is opgenomen als bijlage 5.

In het plangebied en omgeving zijn geen beschermde soorten waargenomen. Wel kunnen vleermuizen voorkomen, maar mogelijk leefgebied van deze soortgroep, de begroeiing rondom het perceel, blijft behouden. Als toch één van de dikkere eiken aan de noordwestzijde verloren gaat, dient deze vooraf onderzocht te worden op aanwezigheid van voor vleermuis geschikte holtes en jaarrond beschermd nesten van vogels. Vervolgonderzoek en een ontheffing kunnen noodzakelijk zijn. Als alle bomen behouden blijven, zijn negatieve effecten op beschermde soorten uit te sluiten. Dit is het uitgangspunt voor de voorgenomen ontwikkeling.

Vogels zonder jaarrond beschermd nest:

Binnen het plangebied kunnen vogels zonder jaarrond beschermd nest broeden. Algemene vogelsoorten die broeden zijn gedurende deze tijd beschermd (grootweg van half maart tot en met juli met uitloop tot halverwege augustus). In gebruik zijnde nesten zijn ook buiten deze periode beschermd. Het advies luidt om de werkzaamheden buiten dit broedseizoen te laten plaatsvinden of voor het broedseizoen te beginnen en continu door te werken tijdens het broedseizoen zodat vogels niet tot broeden komen in het plangebied.

Indien het niet mogelijk is om de werkzaamheden buiten het broedseizoen te starten, dient er een broedvogelinventarisatie gedaan te worden door een deskundig ecooloog. Indien er tijdens een broedvogelinventarisatie broedende vogels aanwezig zijn, moeten de werkzaamheden worden uitgesteld tot het nest verlaten is.

Zorgplicht

De Wet natuurbescherming kent een algemene zorgplicht. Dit betekent dat zorgvuldig met aanwezige planten en dieren moet worden omgegaan. Dit geldt ook voor algemeen voorkomende en vrijgestelde soorten.

Om verstoring van migrerende, overvliegende of foeragerende vleermuizen te voorkomen, dienen de werkzaamheden zo veel als mogelijk overdag uitgevoerd te worden en dient, waar mogelijk, tussen zonsondergang en zonsopgang geen directe werkverlichting of strooiverlichting (met uitzondering van voertuigen) toegepast te worden, die op bosjes, bomen en gebouwen kan schijnen. Dit geldt ook voor nieuw te plaatsen lichtbronnen. Deze dienen te worden voorzien van speciale armaturen die voorkomen dat het licht omliggende bomen en/of gebouwen kan beschijnen.

Voor eventueel aanwezige algemene (vrijgestelde) soorten geldt een vrijstelling van de verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming. Hiervoor geldt wel de zorgplicht, wat betekent dat nadelige gevolgen voor planten en dieren zoveel mogelijk moet worden voorkomen. Aanwezige dieren dienen in de gelegenheid gesteld te worden het plangebied te verlaten.

4.7.3 Conclusie

Er zijn geen directe of indirecte negatieve effecten op Natura-2000 gebieden of op het Natuurnetwerk Nederland. Tevens is uit het soortenonderzoek gebleken dat het onwaarschijnlijk is dat met het plan vaste rust- en verblijfplaatsen of belangrijk leefgebied wordt aangetast van de in de Wet natuurbescherming beschermde soorten flora en fauna. Met de aandachtspunten vanuit de zorgplicht wordt rekening gehouden.

Geconcludeerd kan worden dat vanuit het aspect ecologie geen belemmeringen bestaan ten aanzien van het bestemmingsplan.

4.8 Verkeer en parkeren

Het regelstation is onbemand. Af en toe vindt onderhoud en controle plaats. Het nieuwe station leidt niet tot een significante wijziging van de verkeersbewegingen. Op het terrein van het station zal voldoende ruimte komen voor het parkeren van medewerkers. Het aspect verkeer en parkeren vormt geen belemmering voor de uitvoering van het project.

4.9 Bedrijven en Milieuzonering

4.9.1 Algemeen

De ruimtelijke ordening stelt zich tot doel een goede kwaliteit van leefomgeving te handhaven en te bevorderen. Dit gebeurt onder andere door milieuzonering. Onder milieuzonering verstaan we het aanbrengen van voldoende afstand tussen milieubelastende bedrijven of inrichtingen enerzijds en milieugevoelige functies als wonen anderzijds. Die onderlinge afstand moet groter zijn naarmate de milieubelastende functie het milieu sterker belast.

Voor het bepalen van de aan te houden afstanden is gebruik gemaakt van de VNG-uitgave 'Bedrijven en Milieuzonering' uit 2009. Deze uitgave bevat een lijst, waarin voor een hele reeks van milieubelastende activiteiten (naar SBI-code gerangschikt) richtafstanden zijn gegeven ten opzichte van milieugevoelige functies. De lijst geeft richtafstanden voor de ruimtelijk relevante milieuaspecten geur, stof, geluid en gevaar. De grootste van de vier richtafstanden is bepalend voor de indeling van een milieubelastende activiteit in een milieucategorie.

Onderstaande tabel geeft de relatie weer tussen milieucategorie, richtafstanden en omgevingstype. De richtafstanden van de richtafstandenlijst gelden ten opzichte van het omgevingstype rustige woonwijk of het omgevingstype gemengd gebied. Een gemengd gebied is een gebied met een matige tot sterke functiemenging. Ook lintbebouwing in het buitengebied met overwegend agrarische en andere bedrijvigheid kan als gemengd gebied worden beschouwd. Binnen gemengd gebied is het mogelijk om gemotiveerd voor één of meer milieuaspecten een kleinere afstand aan te houden dan wordt geadviseerd voor een rustige woonwijk.

Milieucategorie	Richtafstand (rustige woonwijk)	Richtafstand (gemengd gebied)
1	10 m	0 m
2	30 m	10 m
3.1	50 m	30 m
3.2	100 m	50 m
4.1	200 m	100 m
4.2	300 m	200 m
5.1	500 m	300 m
5.2	700 m	500 m

Tabel 1: Bedrijven en milieuzonering (bron: VNG, Brochure Bedrijven en milieuzonering, 2009)

4.9.2 Betekenis voor het project

Het nieuwe regelstation zal een opgesteld transformatorvermogen hebben van 40 MVA. Hiermee valt het station onder milieucategorie 3.1 (zie Tabel 2). De richtafstand is 50 m in het omgevingstype rustige woonwijk en 30 meter in het omgevingstype 'gemengd gebied'. De omgeving van de projectlocatie bestaat uit agrarisch gebied en een provinciale weg. Er zijn geen woningen in de nabijheid. De dichtstbijzijnde woningen zijn gelegen aan de Tillewei ruim buiten de richtafstanden (150 meter en verder). Zodoende is vanuit het aspect milieuzonering geen nader onderzoek nodig en kan worden gesteld dat de nieuwe ontwikkeling niet leidt tot een aantasting van het woonklimaat in de omgeving.

SBI-2008		OMSCHRIJVING	AFSTANDEN IN METERS					CATEGORIE	INDICES			
	nummer		GEUR	STOF	GELUID	GEVAAR	GROOTSTE AFSTAND		VERKEER	VISUEEL	BODEM	LUCHT
35	C0	Elektriciteitsdistributiebedrijven, met transformatorvermogen:										
35	C1	< 10 MVA	0	0	30 C	10	30	2	1 P	1 B		
35	C2	10 - 100 MVA	0	0	50 C	30	50	3.1	1 P	1 B		
35	C3	100 - 200 MVA	0	0	100 C	50	100	3.2	1 P	2 B		
35	C4	200 - 1000 MVA	0	0	300 C Z	50	300	4.2	1 P	2 B		
35	C5	>= 1000 MVA	0	0	500 C Z	50	500	5.1	1 P	2 B		

Tabel 2: milieucategorie van een elektriciteitsdistributiebedrijf

4.9.3 Conclusie

Binnen de richtafstand zijn geen woningen of andere gevoelige functies gelegen. Zodoende bestaan er vanuit het aspect milieuzonering geen belemmeringen ten aanzien van het project.

4.10 Geluid

4.10.1 Wettelijk kader

De Wet geluidhinder (Wgh) vormt het juridische kader voor het Nederlandse geluidsbeleid en bevat een stelsel van bepalingen ter voorkoming en bestrijding van geluidhinder door onder meer wegverkeer, spoorwegverkeer en industrie.

4.10.2 Betekenis voor het project

Het regelstation is geen grote lawaaimaker¹ volgens de Wet geluidhinder. Ook is het regelstation geen geluidgevoelige functie. Er is geen onderzoek naar wegverkeerslawaai nodig.

4.10.3 Conclusie

Vanuit de Wet geluidhinder is geen onderzoek naar wegverkeerslawaai of industriellawaai nodig en volstaat de milieuzonering die in paragraaf 4.9 is beschreven.

4.11 EM velden

4.11.1 Algemeen

Voor de blootstelling - kortdurend of langdurend - aan magnetische velden zijn in Nederland geen wettelijke grenswaarden vastgesteld. Wel heeft de Europese Unie (EU) een richtwaarde voor maximale blootstelling van 100 µT (micro tesla) geadviseerd. Nederland heeft deze richtwaarde overgenomen. De richtwaarde houdt in dat burgers in de openbare ruimte op enig moment niet zomaar blootgesteld mogen worden aan magneetvelden ten gevolge van de elektriciteitsvoorziening van meer dan 100 µT.

4.11.2 Conclusie

Liander zorgt dat alle installaties die het in beheer heeft hieraan voldoen en dat burgers niet worden blootgesteld aan magnetische velden van meer dan 100 microtesla. Dit betekent dat buiten het hekwerk altijd zal worden voldaan aan de grenswaarde van 100 microtesla voor blootstelling in de openbare ruimte.

4.12 Luchtkwaliteit

4.12.1 Wettelijk kader

In de Wet milieubeheer (verder: Wm) zijn eisen opgenomen waaraan de luchtkwaliteit in de buitenlucht moet voldoen. Hierbij is onderscheid gemaakt in grenswaarden waaraan nu moet worden voldaan en grenswaarden waaraan in de toekomst moet worden voldaan. De meest kritieke stoffen zijn stikstofdioxide en fijn stof. Voor de andere in de Wm genoemde stoffen, wordt in Nederland, behoudens bijzondere situaties, overal voldaan aan de vereisten.

¹ inrichtingen zoals genoemd in onderdeel D van bijlage 1 van het Besluit omgevingsrecht.

In de Regeling niet in betekenende mate bijdragen (luchtkwaliteitseisen) zijn categorieën van gevallen aangewezen die in ieder geval niet in betekenende mate bijdragen aan de luchtverontreiniging. Een bijdrage is “niet in betekenende mate” als de toename maximaal drie procent van de jaargemiddelde grenswaarde van fijn stof of stikstofdioxide bedraagt. Wanneer een ontwikkeling valt onder één van die categorieën is het niet nodig een onderzoek naar de luchtkwaliteit uit te voeren.

4.12.2 *Conclusie voor het plan*

Het project leidt niet tot een toename aan verkeersbewegingen. Het project draagt zodoende niet-in-betekenende-mate bij en er is geen luchtkwaliteitonderzoek nodig. Het aspect luchtkwaliteit vormt geen belemmering voor de uitvoering van het project.

4.13 Externe veiligheid

4.13.1 *Inleiding*

Het beleid voor externe veiligheid is gericht op het verminderen en beheersen van risico's van zware ongevallen met gevaarlijke stoffen in inrichtingen en tijdens het transport ervan. Op basis van de criteria, zoals onder andere gesteld in het Besluit externe veiligheid inrichtingen (verder: Bevi) worden bedrijven en activiteiten geselecteerd die een risico van zware ongevallen met zich mee (kunnen) brengen. Het beleid voor externe veiligheid heeft tot doel zowel individuele burgers als groepen burgers een minimum beschermingsniveau te bieden tegen een ongeval met gevaarlijke stoffen. Om dit doel te bereiken zijn gemeenten en provincies verplicht om bij de besluitvorming rondom ruimtelijke plannen de invloed van een risicobron op zijn omgeving te beoordelen. Daartoe wordt in het externe veiligheidsbeleid het plaatsgebonden risico en het groepsrisico gehanteerd.

Plaatsgebonden risico

Het plaatsgebonden risico (PR) is de kans dat een persoon zich gedurende een jaar onafgebroken onbeschermd op een bepaalde plaats bevindt, overlijdt als gevolg van een ongeval met gevaarlijke stoffen. Dit risico wordt per bedrijf vastgelegd in contouren. Er geldt een contour waarbinnen die kans 10^{-6} (één op 1.000.000) bedraagt. Binnen deze plaatsgebonden risicocontour mogen geen kwetsbare objecten mogelijk worden gemaakt.

Groepsrisico

Het groepsrisico (GR) is een berekening van de kans dat een groep personen binnen een bepaald gebied overlijdt ten gevolge van een ongeval met gevaarlijke stoffen. De oriëntatiewaarde geeft hierbij de indicatie van een aanvaardbaar groepsrisico, mede bepaald door het aantal personen (dichtheid) binnen het te beschouwen gebied. Indien een ontwikkeling is gepland in de nabijheid van een risicobron geldt afhankelijk van de ontwikkeling een verantwoordingsplicht voor het toelaten van gevoelige functies.

4.13.2 *Betekenis voor het project*

Voor het project is de risicokaart geraadpleegd, zie afbeelding 11 (www.risicokaart.nl). Er zijn geen risicovolle bedrijven in de omgeving van het projectgebied. Wel zijn ten noorden van de projectlocatie meerdere ondergrondse aardgasleidingen aanwezig op ongeveer 90 meter afstand. Een transformatorstation is geen inrichting die valt onder het Bevi en bezit geen plaatsgebonden risicocontour of groepsrisicocontour. Ook is het geen kwetsbaar object. Er verblijven geen mensen voor langere duur. Dit betekent dat de komst van het regelstation niet leidt tot een verandering in het groepsrisico.

afbeelding 11: uitsnede risicokaart, de rode lijnen zijn de aardgasleidingen, de projectlocatie is met een gele stippellijn aangeduid (bron: www.risicokaart.nl)

4.13.3 Conclusie

Geconcludeerd kan worden dat vanuit het aspect externe veiligheid geen belemmeringen bestaan ten aanzien van het project.

4.14 Besluit milieueffectrapportage

Sinds de wijziging van het Besluit m.e.r. per 1 april 2011 zijn er twee vormen van m.e.r.-beoordelingen: 1.) projecten die vallen onder bijlage D van het Besluit m.e.r. en 2.) de vormvrije m.e.r.-beoordeling ook wel vergewisplicht genoemd. Achterliggende gedachte hierbij is dat ook kleine projecten het milieu relatief zwaar kunnen belasten.

Voor de vormvrije m.e.r.-beoordeling gelden twee voorwaarden:

- het gaat over één of meer activiteiten die voorkomen op de D-lijst van het Besluit m.e.r.
- de omvang van al die activiteit(en) ligt onder de drempelwaarde (kolom 2 van de D-lijst).

Realisatie of uitbreiding van een regelstation is geen activiteit die is genoemd in de C of D-lijsten van het Besluit m.e.r.. Er is geen (vormvrije) m.e.r. beoordeling voor het project nodig.

5 Financieel-economische uitvoerbaarheid

5.1 Economische uitvoerbaarheid

Ingevolge artikel 3.1.6 van het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) en artikel 5.20 van het Besluit omgevingsrecht dient er in het kader van de omgevingsvergunning voor afwijking van een bestemmingsplan (Wabo, artikel 2.12 lid 1 onder a, sub 3) onderzoek te worden gedaan naar de economische uitvoerbaarheid van het plan.

In artikel 6.12 van de Wet ruimtelijke ordening (Wro) is voorgeschreven dat de gemeenteraad een exploitatieplan vaststelt voor de gronden waarop een bouwplan is voorgenomen. In artikel 6.2.1 van het Besluit ruimtelijke ordening is de definitie van bouwplan gegeven. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om de bouw van één of meer woningen, de bouw van één of meer andere hoofdgebouwen of de uitbreiding of verbouwing van gebouwen.

De uitvoering van het project en de aanleg van de benodigde infrastructuur komt voor rekening en risico van Liander. Er zijn voor de gemeente geen verhaalbare kosten. Er is geen noodzaak tot het vaststellen van een exploitatieplan.

Het garanderen van leveringszekerheid is een wettelijke taak van Liander op grond van de Elektriciteitswet. Nut en noodzaak van het plan is aangetoond met deze ruimtelijke motivatie. Hierdoor kan Liander de investeringskosten doorberekenen in de tarieven voor transport van elektriciteit.

5.2 Planschade

Planschade wordt in beginsel toegekend door het besluitvormend orgaan aan degenen die waardevermindering van onroerend goed ondervinden ten gevolge van het besluit tot afwijken van het bestemmingsplan. De grondslag voor deze planschaderegeling wordt gegeven in artikel 6.1 Wro. In artikel 6.4 onder a Wro is bepaald dat de gemeente de mogelijkheid heeft om met de initiatiefnemer een overeenkomst te sluiten ten aanzien van planschade.

Er zal tussen de gemeente en Liander N.V. een overeenkomst worden gesloten waarin wordt opgenomen dat het planschaderisico voor rekening van de initiatiefnemer komt. Daarmee is het risico op planschade afgedekt voor de gemeente.

6 Samenvatting en conclusie van de ruimtelijke onderbouwing

Het voornemen is om een nieuw regelstation te realiseren aan de Landyk in Drogeham. Dit is in strijd met de bouw- en gebruiksregels van het geldende bestemmingsplan. Daarom wordt afgeweken van het bestemmingsplan. Met deze ruimtelijke onderbouwing is aangetoond dat sprake is van een goede ruimtelijke inpassing en dat het voornemen voldoet aan de relevante milieuwet- en regelgeving.

De huidige capaciteit van het netwerk zit op het maximale gebruik. Daarom kunnen kleinere zonneparken en kleinere bedrijven momenteel niet aangesloten worden op het netwerk. Om in de toekomst de energielevering te kunnen garanderen én het netwerk robuust te maken voor de teruglevering van stroom, is een nieuw vervangend regelstation noodzakelijk.

Zodoende is een nieuw regelstation bedacht op de locatie aan de Landyk, direct tegen de rotonde aan en vlak bij de bebouwde kom van Drogeham. Hier is een locatie gevonden met voldoende ruimte om een nieuw vervangend regelstation te bouwen met ook genoeg ruimte voor de benodigde ondergrondse kabelverbindingen. Ook ligt de locatie op voldoende afstand van gevoelige functies (woningen) en is de locatie optimaal gelegen binnen het bestaande elektriciteitsnetwerk. De bouw van een nieuwe regelstation op deze locatie biedt de mogelijkheid om bijna het gehele netwerk van de gemeente in één keer te versterken.

Bij de ontwikkeling wordt rekening gehouden met de aanwezige landschappelijke waarden, bestaande uit de houtwallen en de kleinschalige verkaveling van het opstrekende ontginningslandschap. Het uitgangspunt is om aan de straatzijde beplanting aan te brengen en het station hierdoor (deels) uit het zicht te plaatsen. De bestaande beplantingsstructuren en houtwallen langs de zijkanten van het perceel blijven intact. De nieuwbouw blijft daarmee binnen de structuren van het coulisselandschap.

Het project is getoetst aan het relevante provinciale en gemeentelijke beleid en is daarmee in overeenstemming. Het project sluit aan bij de uitgangspunten uit de provinciale structuurvisie Grutsk op é Romte en blijft buiten de aangewezen cultuurhistorische waarden op de provinciale waardenkaart. Ook zijn er geen archeologische monumenten of hoge verwachtingswaarden op FAMKE aangewezen. Het project past binnen de provinciale regels.

De gemeentelijke ambities op het gebied van ruimtelijk-economische ontwikkeling en duurzame energie vragen om een robuust elektriciteitsnetwerk. Hiervoor is een goed functionerend en robuust elektriciteitsnetwerk voor nodig. Gelet op de grote knelpunten in het netwerk, is het regelstation hard nodig. Ook wordt met de ontwikkeling rekening gehouden met de bestaande aanwezige ruimtelijke en landschappelijke waarden.

Daarnaast is de ontwikkeling getoetst aan alle milieuaspecten. Hieruit is gebleken dat de ontwikkeling niet leidt tot een aantasting van het milieu, de natuur of een overschrijding van wettelijk voorgeschreven normen. Uit het ecologisch soortenonderzoek is gebleken dat de werkzaamheden kunnen worden uitgevoerd zonder noodzaak tot nader onderzoek naar soorten of een vergunningsplicht. Vanwege de toename aan verharding wordt in overleg met het waterschap en de gemeente een invulling geven aan de compensatieopgave.

Op basis van deze onderbouwing is geconcludeerd dat het project noodzakelijk is voor het goed functioneren van het regionale elektriciteitsnetwerk. De behoefte aan het nieuwe regelstation is

zeer groot. Er is sprake van een goede ruimtelijke ordening en er zijn geen belemmeringen tegen de voorgestelde realisatie. Het is verantwoord om af te wijken van het bestemmingsplan voor het nieuwe regelstation.

